četvrtak, 18. lipnja 2020.

P9_TA(2020)0161

Osnivanje posebnog odbora o stranom upletanju u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje, njegove odgovornosti, broj članova i trajanje mandata

Odluka Europskog parlamenta od 18. lipnja 2020. o osnivanju, nadležnostima, brojčanom sastavu i trajanju mandata Posebnog odbora za vanjsko upletanje u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje (2020/2683(RSO))

(2021/C 362/41)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Prijedlog odluke Konferencije predsjednika,

— uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU),

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 7., 8., 11., 12., 39., 40., 47. i 52.,

— uzimajući u obzir Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a posebno njezine članke 8., 9., 10., 11., 13., 16. i 17., i Protokol uz tu Konvenciju, a posebno njegov članak 3.,

— uzimajući u obzir članak 207. Poslovnika,

A. budući da bi ishod posebnog odbora osnovanog ovom Odlukom trebao pružiti zajednički, cjelovit i dugoročan pristup rješavanju pitanja dokaza vanjskom upletanju u demokratske institucije i procese EU-a i njegovih država članica, ne samo uoči svih velikih nacionalnih i europskih izbora već ustrajno u cijelom EU-u u brojnim oblicima, uključujući kampanje dezinformiranja na tradicionalnim i društvenim medijima kako bi se oblikovalo javno mišljenje, kibernapade usmjerene na kritičnu infrastrukturu, izravnu i neizravnu financijsku potporu te gospodarsku prisilu političkih aktera i podrivanje civilnog društva;

B. budući da svi prijavljeni slučajevi vanjskog upletanja u demokratske procese i institucije predstavljaju sustavan obrazac koji se ponavlja posljednjih godina;

C. budući da su pokušaji upletanja državnih subjekata iz trećih zemalja i nedržavnih subjekata funkcioniranje demokracije u EU-u i njegovim državama članicama te vršenje pritiska na vrijednosti iz članka 2. UEU-a zlonamjernim upletanjem dio šireg trenda s kojim se suočavaju demokracije diljem svijeta;

D. budući da se vanjsko upletanje koristi u kombinaciji s gospodarskim i vojnim pritiskom kako bi se naštetilo europskom jedinstvu;

1. odlučuje osnovati Posebni odbor za vanjsko upletanje u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje, sa sljedećim nadležnostima:

(a) da provodi temeljitu analizu istraga koja pokazuje da su prekršena ili zaobiđena ključna izborna pravila, a posebno postojeće odredbe o transparentnosti financiranja kampanja, s optužbama za političku potrošnju raznih zakonitih i nezakonitih oblika prijenosa i donatora koji daju doprinose tuđim novcem iz trećih zemalja;

(b) da utvrdi moguća područja za koja bi bile potrebne zakonodavne i nezakonodavne mjere koje mogu dovesti do intervencije platformi društvenih medija radi označivanja sadržaja koji dijele botovi, preispitivanja algoritama kako bi bili što transparentniji u pogledu čimbenika koji ih navode na prikazivanje, davanje prednosti, dijeljenje, gubljenje položaja i uklanjanje sadržaja te zatvaranja računa osoba koje sudjeluju u koordiniranom neautentičnom ponašanju na internetu ili nezakonitim aktivnostima usmjerenima na sustavno ugrožavanje demokratskih procesa ili poticanje govora mržnje, ne dovodeći pritom u pitanje slobodu izražavanja;

(c) da doprinese aktualnoj raspravi o tome kako povećati odgovornost za suzbijanje stranog upletanja u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje, ne samo od strane javnih tijela nego i u suradnji s tehnološkim poduzećima i društvenim medijima te privatnim sektorom općenito kako bi se podigla razina osviještenosti o ulozi, dužnosti i odgovornosti tih tijela u borbi protiv vanjskog upletanja a da se pritom ne dovede u pitanje sloboda izražavanja;

(d) da ocijeni nacionalne mjere kojima se mogu pružiti stroga ograničenja izvora političkog financiranja s obzirom na to da su strani akteri pronašli zakonite i nezakonite načine za zaobilaženje nacionalnih zakonodavstava i pružili prikrivenu potporu svojim saveznicima uzimanjem zajmova u stranim bankama, pružanjem vrijednih stvari u naturi, kupovanjem i komercijalnim ugovorima, preko fiktivnih poduzeća, preko neprofitnih organizacija, preko donatora koji daju doprinose tuđim novcem, s pomoću novih tehnologija koje nude anonimnost, preko internetskih oglasa, preko ekstremističkih internetskih medijskih kuća i omogućivanjem financijskih aktivnosti; da utvrdi moguća područja za koja bi bila potrebno djelovanje u pogledu financiranja političkih stranaka i političkih kampanja;

(e) da predloži koordinirano djelovanje na razini EU-a za suzbijanje hibridnih prijetnji, uključujući kibernapade na vojne i nevojne ciljeve, operacije hakiranja i curenja informacija čije su mete zakonodavci, javni službenici, novinari, političke stranke i kandidati, kao i kiberšpijunažu u svrhu krađe intelektualnog vlasništva poduzeća i krađe osjetljivih podataka građana, jer te prijetnje ne mogu rješavati samo nacionalna tijela koja djeluju izolirano ni čisto samoregulacijom privatnog sektora već je za njih potreban koordiniran pristup na više razina i s više dionika; da ocijeni sigurnosni aspekt tih prijetnji koje mogu imati ozbiljne političke, gospodarske i socijalne posljedice za europske građane;

(f) da istraži ovisnost EU-a o stranim tehnologijama u lancima opskrbe ključnom infrastrukturom, uključujući internetsku infrastrukturu, među ostalim, hardver, softver, aplikacije i usluge, te potrebne mjere za jačanje sposobnosti za suzbijanje strateške komunikacije neprijateljskih trećih strana i za razmjenu informacija i primjera najbolje prakse u tom području; da podupre i potakne koordinaciju među državama članicama u pogledu razmjene informacija, znanja i dobrih praksi radi suzbijanja prijetnji i rješavanja postojećih nedostataka;

(g) da utvrdi, ocijeni i predloži načine za rješavanje povreda sigurnosti unutar institucija EU-a;

(h) da se bori protiv informativnih kampanja i strateške komunikacije zlonamjernih trećih zemalja, uključujući one preko domaćih europskih aktera i organizacija, koje štete ciljevima Europske unije i koje su stvorene kako bi utjecale na europsko javno mišljenje i tako otežalo postizanje zajedničkog stajališta EU-a, uključujući ono o pitanjima ZVSP-a i ZSOP-a;

(i) da pozove na suradnju sve relevantne službe i institucije na razini EU-a i njegovih država članica koje smatra relevantnima i učinkovitima kako bi ispunio svoj mandat;

2. naglašava da će nadležni stalni odbori u svojem radu uzimati u obzir preporuku posebnog odbora;

3. odlučuje da se time neće utjecati na ovlasti, osoblje i dostupne resurse stalnih odbora Parlamenta nadležnih za pitanja koja se odnose na donošenje, praćenje i provedbu zakonodavstva Unije u pogledu nadležnosti Posebnog odbora neće i da se oni neće udvajati, i da će stoga ostati nepromijenjeni;

4. odlučuje da svaki put kada rad posebnog odbora obuhvaća saslušanje u vezi s dokazima povjerljive prirode, svjedočenja koja uključuju osobne podatke, razmjene gledišta ili saslušanja nadležnih tijela o povjerljivim informacijama, uključujući znanstvene studije ili njihove dijelove kojima je odobren status povjerljivosti u skladu s člankom 63. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), sjednice tog odbora moraju biti zatvorene za javnost; nadalje odlučuje da svjedoci i stručnjaci imaju pravo na davanje izjava ili svjedočenje iza zatvorenih vrata;

5. odlučuje da se popis osoba pozvanih na javne sjednice, popis nazočnih te zapisnik s tih sjednica javno objavljuju;

6. odlučuje da se povjerljivi dokumenti koje posebni odbor zaprimi ocjenjuju u skladu s postupkom iz članka 221. Poslovnika Parlamenta; nadalje odlučuje da se takve informacije upotrebljavaju isključivo za potrebe sastavljanja konačnog izvješća posebnog odbora;

7. odlučuje da se Posebni odbor sastoji od 33 člana;

8. odlučuje da mandat posebnog odbora traje 12 mjeseci i da taj mandat počinje teći od datuma njegove konstituirajuće sjednice;

9. odlučuje da posebni odbor Parlamentu može podnijeti izvješće na sredini razdoblja te da predstavlja konačno izvješće koje sadrži činjenične nalaze i preporuke u vezi s mjerama i inicijativama koje treba poduzeti, ne dovodeći u pitanje nadležnosti stalnih odbora u skladu s Prilogom VI. Poslovniku.

([1]) Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).